

CONSILIUL LEGISLATIV

Consiliul permanent al Senatului

B. 173 24.4.2026

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă privind legitimitatea
apărării intereselor naționale ale României**

Analizând propunerea legislativă privind legitimitatea
apărării intereselor naționale ale României (b173/23.03.2026),
transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa
nr. XXXV/1480/30.03.2026 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu
nr. D271/31.03.2026,

Consiliul permanent al Senatului

295 4.05.2026

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. 1 lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată,
și al art. 29 alin. (4) din Regulamentul de organizare și funcționare a
Consiliului Legislativ,

**Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele
considerente:**

1. Prezenta propunere are ca obiect de reglementare stabilirea
cadrului juridic privind exercitarea drepturilor și libertăților
fundamentale în scopul promovării și apărării intereselor naționale ale
României, cu respectarea Constituției României și a tratatelor
internaționale la care România este parte.

Potrivit Expunerii de motive, „este esențial ca statul român să
ofere cetățenilor săi garanții juridice clare că exercitarea drepturilor
fundamentale - libertatea de conștiință, libertatea de exprimare,
libertatea de asociere și libertatea de informare - poate fi realizată fără
teamă de interpretări arbitrare, atunci când aceste drepturi sunt
exercitate în scopul promovării intereselor legitime ale României”.

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte
din categoria legilor organice, fiind incidente dispozițiile art. 73
alin. (3) lit. h) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea
prevederilor art. 75 alin. (1), prima Cameră sesizată este Senatul.

Precizăm că proiectul vizează abrogarea Ordonanței de urgență a
Guvernului nr. 31/2002 privind interzicerea organizațiilor, simbolurilor

și faptelor cu caracter fascist, legionar, rasist sau xenofob și a promovării cultului persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni de genocid, contra umanității și de război, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 107/2006, cu modificările și completările ulterioare, act normativ care incriminează infracțiuni.

3. Menționăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Referitor la soluțiile propuse, semnalăm că prezentul proiect nu respectă exigențele impuse de normele de tehnică legislativă.

Astfel, în primul rând, propunerea legislativă **nu respectă prevederile art. 13 din Legea nr. 24/2000**, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în sensul că *proiectul trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel, cu care se află în conexiune, precum și cu reglementările comunitare și cu tratatele internaționale la care România este parte*.

Totodată, relevăm că **titlul**, care vizează „legitimitatea apărării intereselor naționale ale României”, **nu este în acord cu conținutul proiectului**, având în vedere că tema reală a acestuia este, de fapt, cea a unor presupuse încălcări ale libertății de exprimare.

În plus, **unele dintre noțiunile folosite sunt neclare**, neîndeplinind cerința de previzibilitate a legii. Avem în vedere următoarele expresii: „*anticorpi identitari*”, „*trădare a strădaniilor înaintașilor*”, „*favorizare selectivă pe criterii etnice*”, precum și „*exces de influență/putere*”. „Precizăm că, potrivit **art. 25 din Legea nr. 24/2000**, *în cadrul soluțiilor legislative preconizate trebuie să se realizeze o configurare explicită a conceptelor și noțiunilor folosite în noua reglementare, care au un alt înțeles decât cel comun, pentru a se asigura astfel înțelegerea lor corectă și a se evita interpretările greșite*”.

5. Cu privire la **art. 3 alin. (2)**, conform căruia „Folosirea libertății de conștiință, exprimare, informare, asociere – întru apărarea intereselor identității românești este recunoscută ca fundamental legitimă și nu poate fi restricționată pe nici o cale”, semnalăm că textul propus exclude orice posibilitate de restrângere a unui drept fundamental, aducând atingere art. 53 din Constituție privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

În plus, menționăm că **art. 30 din Legea fundamentală, la alin. (7)**, **admite limite ale exprimării**. Cu privire la acest text

constituțional, în literatura de specialitate¹, s-a exprimat opinia potrivit căreia „Rezultă, fără putință de tăgadă, că **existența unor limitări în acest domeniu este deja consacrată, pentru a se preîntâmpina abuzul în exercițiul libertății de exprimare**. Într-o asemenea viziune juridică, dispozițiile constituționale interzic acele exprimări care urmăresc: prejudicierea demnității, onoarei, vieții particulare a persoanei și dreptul său la propria imagine; defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică; manifestări obscene, contrare bunelor moravuri. Din aceasta rezultă ideea de protecție constituțională a unor importante valori umane, statale, publice”.

6. Referitor la **art. 4**, prin care se dispune abrogarea unor acte normative, respectiv a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 31/2002, a Legii nr. 107/2006, a Legii nr. 217/2015, a Legii nr. 157/2018, respectiv a Legii nr. 241/2025, pe motiv că încalcă mai multe articole din Constituție, „căci neagă libertăți naturale”, relevăm că, prin **Deciziile nr. 67/2005, 293/2006, 37/2009, 228/2012, 309/2019, 355/2025**, respectiv **356/2025**, Curtea Constituțională a respins argumentele conform cărora interdicțiile reglementate ar încălca libertatea de exprimare.

În acest sens, prin **Decizia nr. 356/2025**, instanța de contencios constituțional a reținut următoarele:

„56. Cu titlu preliminar, Curtea reține că nazismul, fascismul și legionarismul sunt concepte istorice și politice care definesc o serie de regimuri și mișcări politice care nu pot fi relativizate prin definiții juridice de drept pozitiv. Ideologiile ce caracterizează aceste regimuri politice criminale instaurate și certificate istoric pătrund, prin militantismul ideilor promovate și propagate, în profunzimea structurilor sociale pe care le afectează în mod iremediabil. Or, o asemenea putere de persuasiune, precum și mecanismele de promovare sau de exprimare (violența sistemică, asasinatul politic, antisemitismul) conduc la fragilizarea însăși a acestor structuri sociale, precum și la o îndepărtare de la valorile, principiile și exigențele democrației constituționale. Ele fundamentează regimurile

¹ Ioan Muraru în „Constituția României. Comentariu pe articole”, coordonatori I. Muraru, E.S. Tănăsescu, Editura C.H. Beck, București 2008, pag. 293.

autoritare și dictatoriale, cu consecința repudierii a însăși democrației și a statului de drept. Prin finalitatea lor, aceste regimuri politice totalitare au încălcat principiile statului de drept, drepturile omului și democrația. Pentru aceste motive, într-o societate democratică europeană, nu se poate accepta ca valorile și principiile unor ideologii care au fundamentat mecanisme politice și instituționale de exterminare fizică a unor grupuri întregi de populație, suprimând demnitatea umană, să fie protejate prin invocarea unui element esențial și imanent al democrației, și anume libertatea de exprimare. Constituția reprezintă un sistem de referință și de validare a democrației și a statului de drept. Astfel, Constituția descurajează și sancționează manifestările ce constituie un risc major în păstrarea naturii democratice a societății românești. De aceea, legiuitorul constituant a reglementat limite ale acestei libertăți [art. 30 alin. (7) din Constituție], ele având scopul de a proteja și prezerva integritatea sistemului democratic al statului român.

57. Așa fiind, atât consacrarea normativă a infracțiunilor specifice reglementate prin dispozițiile legale criticate, cât și scopul acestora sunt justificate și legitime pentru că urmăresc să protejeze valorile și principiile esențiale ale democrației constituționale împotriva unor fapte care prezintă un pericol considerabil pentru societățile democratice.

60. Pe de altă parte, Curtea subliniază faptul că libertatea de exprimare nu este absolută, impunându-se a fi reglementată astfel încât să fie într-un continuu echilibru cu restul drepturilor și libertăților fundamentale, în sistemul Convenției neexistând o ierarhie a drepturilor relative. În acest scop, art. 10 alin. (2) din Convenție permite statelor semnatare să restrângă, în anumite circumstanțe, libertatea de exprimare, conferindu-le o marjă de apreciere în acest sens. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, această marjă este mai amplă în domenii care implică decizii de natură morală (a se vedea Hotărârea din 24 mai 1988, pronunțată în Cauza Müller și alții împotriva Elveției, paragraful 43) și este mai restrânsă în altele, precum discursul politic sau critica sistemului judiciar (a se vedea Hotărârea din 6 mai 2003, pronunțată în Cauza Perna împotriva Italiei, paragraful 39)”.

Totodată, precizăm că art. 4 contravine și **Deciziei-cadru 2008/913/JAI a Consiliului din 28 noiembrie 2008 privind**

combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei prin intermediul dreptului penal, și nu are în vedere definițiile stabilite prin dispozițiile art. 6 („Crima de genocid”), art. 7 („Crime împotriva umanității”) și art. 8 („Crime de război”) din Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale, ratificat prin Legea nr. 111/2002.

*

* *

Ținând seama de cele de mai sus, reglementarea preconizată nu poate fi promovată în forma propusă prin proiect.

PREȘEDINTE
Florin IORDACHE

București
Nr. 404/23.04.2026